

Gode venner!

**Det er ittno som kjem tå sæ sjøl...
sang Vømmøl Spelmannslag på 70-tallet.**

Det er noe som ikke minst arbeiderbevegelsen har erfart opp gjennom generasjoner. Stein for stein er lagt inn i den muren som i dag er kanskje verdens beste velferdssamfunn med en stor grad av velstand, sosial trygghet og ikke minst like muligheter og like rettigheter for alle.

Vømmøl-sangen er minst like aktuell i dag som den var for 40 år sia. Vi ser nå at høgkreftene har startet en prosess for å plukke ut den ene steinen etter den andre fra det som er vår felles grunnmur.

Ennå en gang må fagbevegelsen og den politiske venstresida mobilisere. Først i kommunevalget til høsten, men ikke minst til stortingsvalget om to år, slik at vi kan få snudd utviklinga.

**Det kjem ein dag, æ veit itj æ, han kan vel kåmmå snart
Da ting ska skift og nye ting ska moas ætti kvart
Det e itjnå som kjem tå sæ sjøl**

Jeg kunne sagt mye om regjeringa... men jeg vil ikke bruke ikke mye tid på det nå. Dere veit godt hva jeg og SV meiner.

Men jeg må ta fram ett eksempel på håpløse forslag fra regjeringa: Planene om å fjerne øremerkinga og legge tilskuddene til Frivilligsentralen og arbeidsplassene på NIPRO inn i rammetilskuddet. Dette grenser til galskap. Det er dessverre bare en forsmak på hva vi kan vente oss hvis kommunereformen blir gjennomført slik de blåblå vil.

Jeg kommer tilbake til kommunesammenslåing litt seinere.

Det er i det hele tatt mange faresignaler vi ser når Erna og Siv sitter i maktposisjon: Vi ser kontura ta et kaldere Norge – med nye classeskiller. Stadig flere av oss vil få problemer med å følge med på velstands- og vellykkethetskarusellen. Forskjellene er i ferd med å øke att. Da må vi vise at vi er gode sosialister. Det innebærer å gi avkall på goder som gavner oss sjøl og heller bidra til å hjelpe de som sliter meir, både i lokalsamfunnet, i landet og ikke minst – internasjonalt.

Vi på venstresida, den rette sida, må få verdiene og ideologien vi bygger på mer fram i lyset. Vi må vise hva som er bra med vår virkelighetsoppfatning, våre verdier og våre mål for fellesskapet. Vi må være ombud, for de i samfunnet som sliter mest.

Vi i SV ønsker oss et raust, varmt og inkluderende lokalsamfunn der alle kan føle seg hjemme, og der alle er gode nok til å yte noe for andre. Vi ønsker oss et spleiselag; et mangfoldig fellesskap preget av samhandling, trygghet, positivitet og gode sosiale relasjoner uavhengig av alder, sosial bakgrunn, kjønn og etnisitet.

Ungdommen i dag er flinkere, de drikker mindre og oppfører seg bedre enn oss som vært ungdommer før. Men dessverre sliter altfor mange med ringvirkninger av markedskreftenes frie spill der konkurransepresset er enormt. Kravene til perfektjon både på skole og i fritida går ut over den psykiske helsen hos altfor mange unge.

Kanskje det er på tide å senke krava, kanskje det er på tide å godta at middels er mer enn godt nok? Kanskje det er et tegn på styrke og mot å kunne vise svakhet?

Mobbing er fortsatt en utfordring, ikke bare i skolen, men i hele samfunnet. Mennesker stemmes ut, de fryses ut og mobbes både på arbeidsplassen, i tradisjonelle media, i kommentarfelter i nettaviser og i de såkalt sosiale media på Internett. Vi trenger en holdningsendring i hele samfunnet – ikke minst blant oss voksne.

SV vil satse på tre t'er: TID, TILLIT, TRYGGHET.

Vi vil gå i bresjen for en tillitsreform i kommunene der innbyggere, ansatte og folkevalgte går sammen om å skape bedre velferd og større medinnflytelse for den enkelte. Tillit til de ansattes fagkunnskap skal erstatte unødig målstyring, byråkrati og markedstenkning. Vi vil øke grunnbemanningen og dermed gi de ansatte mer tid.

Partia på venstresida vil samarbeide med fagbevegelsen for at alle kommunalt ansatte som ønsker det får tilbud om heltidsstillinger, og vi vil påse at bruken av midlertidige ansettelse holdes på et minimum. Hele, faste stillinger må være normen. Etter SVs forslag gikk kommunestyret i Nord-Odal med stort flertall mot regjeringas forslag til endringer i arbeidsmiljøloven. Mange kommuner og fylkeskommuner har fulgt etter og gjort tilsvarende vedtak.

I vår kommune vil kompetente medarbeidere som føler trygghet i jobben, med skikkelige, forutsigbare lønns- og arbeidsbetingelser, og som gis tid og vises tillit, sikre høg kvalitet på tjenestene.

Vi ser nå mange tilfeller der ansatte går ned i lønn og mister pensjonsrettigheter når virksomheten de jobber i blir privatisert. SV går sterkt i mot privatisering, konkurranseutsetting og kommersialisering av tjenester. Fellesskapets penger skal gi økt velferd for innbyggerne, ikke økt fortjeneste og rikdom for kommersielle firmaer med bankkonti i skatteparadiser.

Vi må legge til rette for at kommunen kan ta inn flere lærlinger. Dette er viktig for å sikre rekruttering av kvalifisert arbeidskraft i kommunale tjenester i framtida.

Vi på venstresida er garantister for en god kommunal arbeidsgiverpolitikk.

Litt om skolen. Den stadig mer omfattende testkulturen i skolen står i veien for læring. Skolen trenger en verdimobilisering og en tillitsreform, der elevene ses som hele mennesker og lærernes faglige frihet styrkes. Testhysteriet må dempes, og det må legges større vekt på andre verdier enn de som måles og rangeres i PISA-undersøkelser og nasjonale tester. Mye av den viktige ballasten unga får med seg inn i voksenlivet, finnes det ikke PISA-tester for. Lærerne må få større frihet til å bruke sitt faglige skjønn i klasserommet, og ikke minst må vi løfte yrkesfagene mer fram i lyset. Norge trenger flere håndverkere, og vi trenger flere helsearbeidere. Ved å satse mer på praktiske fag i ungdomsskolen, vil frafallet i videregående minske.

SV har foreslått en nasjonal norm for lærertetthet i skolen. Dette ble lagt inn i det alternative statsbudsjettet vårt for 2015 og ville gitt Norge nærmere 3000 nye lærere. For barnehagene ønsker vi oss en tilsvarende bemanningsnorm, og vi vil ha to opptak i året.

Vi må ta i mot flere flyktninger og bedre integreringen, blant annet ved å kreve gode statlige støtteordninger for bygging av kommunale utleieboliger. Integreringstilskuddet må økes betydelig og gis en varighet på 10 år. Det kan se ut til at det blir flertall for SVs syn på Stortinget. Jeg er glad for at Ap støtter det.

En stor og utrolig sak ligger nå bordet foran oss: Ny kommunestruktur. Jeg – og SV – er svært skeptisk til kommunesammenslåing. Det er imidlertid svært vanskelig å ta noe endelig standpunkt før har ferdig utredede alternativer. Hittil har vi ikke sett ett eneste argument for at større kommuner gir bedre tjenester til innbyggerne enn mindre kommuner. Vi går inn for rådgivende folkeavstemming når det endelige alternativet er klart, og før den tid må det avvikles folkemøter slik at alle får mulighet til å ta del i debatten.

Jeg vil sitere professor i statsvitenskap ved Universitetet i Agder, Morten Øgård. Han sier: – Det rår en form for **gigantomani**, en form for kåtskap for å slå sammen. Skoler, politidistrikt, sjukehus. Og kommuner. Svært få har stilt spørsmålstegn ved denne formen for gigantomani. Fakta er at en overdriver de positive effektene, i forhold til kvalitet, demokrati og økonomi.

Han støttes av Frank Aarebrot og mange andre samfunnsforskere.

Med for store enheter mister vi lett oversikt, og ansvar blir pulverisert. Vi må satse på tiltak som motvirker sentralisering og heller fokusere på smådrifts**fordeler** og stordrifts**ulemper**.

1. mai er den internasjonale solidaritetens dag

Mens vi nå koser oss her på Skogvang, drukner mennesker på flukt i feriehavet vårt, Middelhavet. I Nepal venter jordskjelvrammede på hjelp utenfra. I Palestina lider befolkningen fortsatt under israelsk okkupasjon og apartheid. **Norge må anerkjenne Palestina som sjølstendig stat nå!** Syria og Midt-Østen er rammet av den største flyktningekatastrofen på mange tiår. Sør i Europa rammer arbeidsledigheten millioner av mennesker. EU og Europas finansfyrster truer med slå fattige Hellas konkurs. Regjeringene i den rike vestlige verden nøler med å redde liv, og de kvier seg for dele rikdommen sin med verdens fattige.

Norsk Folkehjelp nøler ikke. Støtt aksjonen «Folk forandrer verden»; vis raushet og solidaritet med folk som lider.

Jeg vil avslutte med noen linjer fra Mikael Wiehes «En sång til modet»:

Här är en sång till modet
till glädje, hopp och skratt
Till dom som tror på kärleken
fast hatet är så starkt

Här är en sång till alla
som vägrar att ge opp
Till dom som kämpar vidare
fast livet är så hårt

Till alla som vågar längta
till nåt, dom aldrig sett
Som inte låter kuva sej
men håller på sin rätt